

امام سجاد(ع) در شرایط سخت چه کرد؟

شرایط، مقتضیات و رسالتها در عصر امام سجاد علیه السلام ...

شیعه نبوز نوشت: شرایط، مقتضیات و رسالتها در عصر امام سجاد علیه السلام اقتدار حکومت‌های جبار و ظالم عصر، نظارت شدید و سختگیرانه‌های بسیار بر مخالفان سیاسی بویژه شیعیان، سرکوبی قیامها با کشتارهای بی رحمانه، جهالت سیاسی و مذهبی مردم، شیوع بی دینی و مفاسد اخلاقی، و قلت یاران و مجاهدان واقعی، از جمله موانعی بودند که نگذاشتند امام سجاد علیه السلام به صورت مسلحانه قیام کنند. مردم مسلمان عصر امام علیه السلام به علت تبلیغات و فعالیت‌های سیاسی و فرهنگی حکومت‌های نامشروع در برابر حقایق سیاسی و مذهبی در نهایت جهالت و بی دینی به سر می بردند. بدعتها و عقاید گمراه کننده و باطل به عنوان احکام و عقاید مذهبی، مورد اعتقاد و عمل مسلمانان قرار گرفته بود. در چنین شرایطی، بزرگترین و مهمترین مسئولیت امام سجاد علیه السلام، احیای مجدد اسلام ناب محمدی (ص)، تبیین جایگاه امامت و رهبری اهل بیت علیه السلام، مبارزه با جهالت سیاسی و مذهبی مردم و تربیت مجاهدان واقعی بود. امام علیه السلام می باید در برابر حقایق سیاسی اسلام روشنگری می کردند بویژه که درباره امامت و رهبری و افشاگری علیه حکومت‌های غاصب و ظالم و ترویج فرهنگ جهاد و شهادت لازم بود که شیعیان و مسلمانان را برای مبارزه و جهاد علیه ظلم، بدعت و گمراهی آماده می ساختند. آن حضرت موفق شدند که در سخت ترین شرایط و با استفاده از ظریفترین شیوه های تبلیغاتی و مبارزاتی، در اهداف خویش موفق و پیروز شوند. سرانجام امام علیه السلام در راه پایداری و استقامت در این جهاد مقدس، به مقام والای شهادت نایل شدند. نقش امام سجاد در تربیت موالی :

"موالی" یعنی: عده ای از ایرانیان که به عراق آمده و در آنجا با تشیع آشنا شده. همچنین از جمله موضوع شایع در قرن اول و دوم هجری تربیت موالی بود. این افراد عمدتاً به علت داشتن استعداد مناسب و نیز آمادگی کسب علم و نیز با احساس ضعفی که ایشان در برابر عرب ها داشتند و درصدد بودند که آن را جبران کنند، به خوبی در زمینه حدیث کار کردند و در نتیجه توانستند در مدت زمانی کوتاه از فقها و محدثین مراکز عمده اسلامی شوند. این افراد در خانواده های مختلف عرب، تربیت شده بودند که طبعاً انگیزه های سیاسی و مذهبی جاری و مرسوم در آن قبایل و عشیره ها، به اینان نیز سرایت کرده بود، به ویژه کوفه، بیشتر گرایش شیعی داشت و "موالی" آن نیز چنین بودند، از این رو اهل بیت علیهم السلام نیز از این ویژگی برای تربیت موالی استفاده کردند.

در این میان، سیاست علی بن الحسین علیه السلام شایان توجه بسیار است. امام می کوشید تا در مدینه، با تربیت طبقه "موالی"، راه را برای آینده باز کند. و اسلام صحیح و سلیم را به آنان (که زمینه کافی داشتند) انتقال دهد، پس با شخصیتی که امام داشت به شایستگی می توانست در روحیه موالی اثر بگذارد و احساسات شیعی را به آنان انتقال دهد.

استاد "سید جعفر مرتضی" در تشریح سیاستهای امام سجاد علیه السلام و به منظور بخشیدن حیاتی نوین به مکتب جعفری، اشاره به این نکته دارد که آن حضرت غلامان را می خرید و آنان را آزاد می کرد، به طوری که به نوشته "سید الاهل" : غلامان این مسئله را دریافت، شور و شوق فراوانی داشتند که مشمول اقدام امام شوند. امام نیز در هر سال و ماه و روز و به مناسبت هرحادثه، آنان را آزاد می ساخت. به طوری که در مدینه قریب به يك لشگر از موالی آزاد شده و کنیزکان رهایی یافته، به سر می بردند که تمامی آنها از موالی امام سجاد علیه السلام بودند. و شمار آنها به 50 هزار تن یا بیشتر می رسید.

مؤلف محترم "اعیان شیعه" نیز می نویسد: او سودانیان را می خرید، حال آنکه هیچ نیازی به آنان نداشت. استاد "سید جعفر مرتضی" پس از ذکر این مطالب نتایج متعددی از این مسئله می گیرد و می نویسد: یعنی نتیجه چنین سیاستی، این بود که موالی، اهل بیت علیهم السلام نمونه های انسانیت و اسلامیت به شمار می رفتند. و آمادگی کامل داشتند تا در شرایط گوناگون در کنار آنها قرار بگیرند، شواهدی نیز وجود دارد که نشان می دهد "موالی" در مواقعی که علویین مورد ظلم قرار می گرفتند و یا بعضی از حکام به آنها ستم می کردند، به یاری آنها می شتافتند